

Koos en Monique

Dromen van een eigen vierspan

De grote droom van Koos van de Vooren is om binnenkort met een eigen gefokt en zelf beleerd Gelders vierspan in de baan te verschijnen. Thuis in 's Gravendeel wordt inmiddels al volop geoefend. Echtgenote Monique is minstens zo fanatiek. Door hun beider inzet werden zij op de Nationale Dag van het Gelders Paard in Hengelo afgelopen zomer gehuldigd als Fokkers van het Jaar.

TEKST: GEMMA JANSSEN • BEELD: DIRK CAREMANS E.A.

De eretitel was een complete verrassing voor zowel Koos als Monique: “Wij fokken pas dertien jaar en dat is best kort. Toevallig hadden we eerder dit jaar een keer tegen elkaar gezegd: “Als we dat nog een keer zouden kunnen bereiken!” Vervolgens worden we een maand of vier later gebeld door Mathilde Brouwer met de mededeling dat we in Hengelo uitgeroepen zouden worden tot Fokker van het Jaar. Meestal wordt dit geheim gehouden tot de dag zelf, maar dat was in ons geval niet mogelijk vanwege organisatorische redenen. De bedoeling was om een aantal van onze paarden te laten zien en daarvoor was natuurlijk onze medewerking gewenst. Monique gaf de avond van het telefoontje EHBO-les en was dus niet thuis. Ik kon niet wachten tot ze thuiskwam om haar het goede nieuws te vertellen. We hebben nog wel een paar uur samen zitten glunderen! Dat vierspan gaat er in ieder geval komen, we trainen nu volop met Karola, haar dochter Unique Motafko's en twee dochters van Unique, Cerunique van Vitens en Ferunique van Koss.” Op stal bij de familie Van de Vooren staan nog een driejarige hengst van Elegant, Hendrique en een vierjarige zoon van Koss, Fantastique H,

GEMMA JANSSEN

van de Vooren

De huldiging voor de Fokker van het Jaar was geen verrassing maar desondanks genoten ze met volle teugen van hun klavertje drie eigen paarden, Unique, Cerunique en Karola.

FOKKERIJ

FOKKER VAN HET JAAR

BIJZONDER BEGIN

Koos en Monique van de Vooren zijn beide Rotterdammers; hij een stoere stratenmaker en zij een aardige apothekersassistente. Ze leerden elkaar kennen op de springles van manege Marfleet in Barendrecht. Monique viel in de dubbelsprong van haar paard. Ze liet zichzelf niet kennen en stapte meteen weer op. Koos was toen nog gewoon een collega-lesklant. Hij zei tegen haar "Zo meid, stap jij altijd zo af?" Vervolgens overkwam hem even later precies hetzelfde en kon Monique hem met zijn eigen woorden om zijn oren slaan. Dit voorval bleek het bijzondere begin van een hechte relatie. Inmiddels zijn ze al 27 jaar een echtpaar met de Gelderse paarden als gezamenlijke passie.

beide zonen van Karola. Bij de laatste hoort een verhaal: "Karola was altijd heel lastig drachtig te krijgen. Koss stond toen nog bij Henk van Donkelaar en heeft alles op alles gezet om Karola drachtig te krijgen van deze hengst. Dat het lukte was natuurlijk fantastisch en daarom de naam Fantastique. Speciaal voor Henk hebben we er ook nog de letter H achtergeplakt. In de wandelgangen heet dit paard Henkie! Hij is nu net terug uit de wei en binnenkort ga ik aan de gang met hem. In de omgang is hij heel braaf en het lijkt me een fijn paard om mee te

22 jaar en nog altijd fris in beweging: Fabriciusdochter Karola waarmee het fokkerijavontuur voor Koos en Monique van de Vooren begon.

FOKKERIJ

werken." Overigens hebben alle paarden op erve Van de Vooren de achternaam Motafko's. Tijdens keuringen en optredens zorgt deze naam nogal eens voor opgetrokken wenkbrauwen, maar hij is heel simpel te verklaren. Motafko is een samenvoeging van de eerste letters van Monique, Taffy en Koos. Taffy is de Welsh Cob waarmee Koos lange tijd heeft gemend. Inmiddels is deze zwarte pony achttwintig jaar, maar nog steeds 'alive and kicking'. Hij wordt nog regelmatig ingezet voor de rijlessen aan beginners.

Helemaal verknocht

Hoe raken rasechte Rotterdammers verknocht aan het Gelders paard? En wel zo, dat zij alleen nog maar willen werken met deze paarden? Monique: "Toen we van Rotterdam verhuisden naar 's Gravendeel, kregen we plaats om een paar paarden aan huis te houden. Daardoor zijn we al vrij snel begonnen met wat paarden zadel- en tuigmak te maken voor verschillende eigenaren. Een van die paarden was Karola. Zij kwam van Texel, maar de handel lag daar een beetje stil, omdat de mensen van het vasteland geen zin hadden om op het eiland naar een paard te gaan kijken. Wij hebben haar hiernaar toe gehaald en tuigmak gemaakt. Dat was nog niet zo simpel, vanwege haar temperamentvolle Fabricius-karakter. Eenmaal beleerd was het voor ons een superpaard, werkwilleg en eerlijk, maar wij wilden persé niet dat Karola verkocht werd aan een kind of een onervaren iemand. Daar was ze veel te heethoofdig voor. Uiteindelijk hebben we haar zelf gekocht en er nooit een dag spijt van gehad. Met de familie waar ze vandaan komt, hebben we nog steeds een goed contact. Toen we Fokker van het Jaar werden, werden we amper een dag later verrast door een forse bos bloemen van deze mensen. Een veulen uit Karola fokken was voor ons een logische volgende stap. Vanwege het temperament van de merrie zochten we voor haar een hengst met een heel braaf karakter. We kwamen uit bij de als Gelderse hengst geregistreerde Nickson. Op een dag zijn we zomaar een keer bij de eigenaar van deze hengst, de familie Van de Brake, thuis gaan kijken. Daar werden we gastvrij ontvangen en Nickson werd aan het halster van stal gehaald. Hij was enorm braaf aan de hand, maar ook weer meteen wakker toen hij moest showen. We hebben in die periode links en rechts advies gevraagd, maar zoveel mensen, zoveel meningen

GEWIMA JANSEN

en uiteindelijk hebben we toch onze eigen zin gedaan. Karola werd gedekt en vervolgens vlot drachtig van Nickson.

Scharminkel

Uit die dekking werd in 2001 Unique Motafko's geboren. Niet meteen de mooie zwaan die ze later zou worden. Koos: "Monique en ik waren allebei bij de geboorte. Toen de voorbenen en het snoetje te voorschijn kwamen, schrokken we best wel van het vele wit. Toen ze een uur oud voor het eerst ging staan, was het een klein, mager beestje, dat helemaal door haar kogels zakte. Een vreselijk scharminkel." Moeder en dochter werden in de wei gezet, waar Monique en Koos regelmatig een kijkje gingen nemen: "Unique bleef een scharminkel maar ik zag af en toe een paar pasjes, waar ik heel blij van werd. Ze kon zo mooi vertrekken vanuit het achterbeen. Als driejarige zag ze er nog erg jeugdig uit en besloten we haar een jaar langer in de wei te gunnen. Toen ze thuis kwam na dat extra weideseizoen heb ik met tranen in mijn ogen staan te kijken, toen ze een stukje over de straat liep te walsen, ze kon lopen echt apart!" We wilden haar 'effe in het stamboek laten opnemen', dus gingen naar Didam. We hadden geen idee wat ons te wachten stond, we deden zoiets immers voor de eerst keer. We wapenden ons tegen eventuele kritiek van de jury, maar dat bleek totaal onnodig. Toen ze in Didam door de kooi draafde, ging er gewoon een golf van geluid door het publiek. Ze kreeg die dag de één na hoogste punten. 'Nou' dachten we, 'dit was leuk, laten we dan ook maar naar de Nationale Dag van het Gelders paard in Hengelo gaan. Daar werd Unique eerste in haar rubriek. In 2005 en 2006 werd ze in Ermelo kampioen bij de vier tot

en met zevenjarige merries." 'Effe in het stamboek laten opnemen' werd een feestje waarop we nog steeds met veel plezier terugkijken! Haar dochter Cerunique heeft inmiddels ook al het sterpredicaat. Ferunique vond ik vorig en afgelopen jaar nog te jeugdig ogen, maar dat is wel een hele mooie merrie. Met haar gaan we

GEWIMA JANSEN

De Koss-zoon Fantastique H Motafko's, op stal beter bekend als Henkie, wordt hopelijk het vierde paard in het beoogde vierspan van Koos van de Vooren.

Monique rijdt actief dressuur. Met Unique's Motafko's kwam zij aan de start in de Z1-dressuur. De merrie liep ook L-dressuur mennen.

FOKKER VAN HET JAAR

volgend jaar naar Didam voor de stamboekkeuring. Hopelijk is de jury over haar net zo enthousiast als over haar moeder destijds.”

Heel geschikt

Bij het huis in 's Gravendeel hoort een rijbak, die Koos en Monique delen met de burens. Hierin traint Koos verschillende paarden van andere eigenaren, maar natuurlijk ook die van hun zelf. “Bij onze eigen paarden vind ik het heel belangrijk om te weten of ze willen werken. Ons doel is altijd geweest: het fokken van een fijn gebruikspaar. Dat moet je natuurlijk wel zelf toetsen. Ik maak de paarden eerst tuigmak en stuurwijs. Dan gaan ze voor de sleep en vervolgens voor de wagen. Je merkt dan best snel of een paard bokkerig en eigenwijs is of plezierig en meewerkend. Als ik denk dat het kan dan leg ik er een zadel op. Ik sta er op de grond naast en Monique klimt op zijn of haar rug. Eigenlijk gaat dat altijd goed en komen we zelden grote problemen tegen. Onze paarden zijn meewerkend en werklustig, maar zeker geen suffe dooie dienders. Met luie paarden aan de gang moeten, daar hebben we hier een hekel aan. Karola is al tweeëntwintig, maar nog steeds watervlug. Overigens weet zij van zichzelf goed dat ze heel mooi is. Als ik met bezoekers tussen de paarden loop, gaat ze iedere keer met haar hoofd scheef staan, zo van ‘zien jullie mij wel mensen?’ “

Plezier staat voorop bij de Fokkers van het Jaar Gelders Paard, Monique en Koos van Vooren.

OP STAL

- **Karola** keur sport (Fabricius x Zakerno), Z2-dressuur
- **Unique Motafko's** keur sport (Nickson x Fabricius), Z1-dressuur/L-mennen
- **Cerunique Motafko's** ster (Vitens x Nickson), L2-dressuur/L-mennen
- **Ferunique Motafko's** (Koss x Nickson)
- **Fantastique H Motafko's** (Koss x Fabricius)
- **Hendrique Motafko's** (Elegant x Fabricius)

Dit jaar zijn er overigens geen merries drachtig: “De stallen staan vol, maar ik verkoop onze paarden niet aan iedereen. Graag wil ik dat ze bij mensen terechtkomen, die er serieus mee aan de gang gaan. Om het predicaat prestatie in onze stam te krijgen, moeten de paarden in de sport lopen. Maar natuurlijk is het de bedoeling om in de toekomst de merries weer te laten dekken.”

“In mijn beleving is het Gelders paard heel geschikt voor menners en ruiters. Daarbij hou ik in het achterhoofd, dat steeds minder mensen opgroeien met paarden en eigenlijk een bepaald soort paard nodig hebben om veilig mee aan de gang te kunnen. Gelderse paarden kunnen zich dan wel eens een beetje opdraaien, maar dat is ook snel weer over. Ze hebben echt wel temperament, maar dat is te beteugelen. Bij echte tuig- en rijpaarden zijn de reacties in mijn beleving altijd veel heftiger en langduriger. Overigens wordt een gedeelte van het gedrag natuurlijk ook bepaald door de opvoeding. De paarden hier moeten luisteren naar de baas en als ze dat niet doen, dan krijgen ze best wel eens een flinke tik. Een paard wat niet onder controle staat van zijn baas is niet alleen een gevaar voor zichzelf maar ook voor zijn omgeving.”

Vertrouwen

Overigens hebben zowel Koos als Monique de ORUN-instructeurscursus met succes afgerond. Koos geeft menles bij een regionale menvereniging en Monique helpt verschillende ruiters ondermeer Evi van Voorthuisen en Samantha van de Linden, die op respectievelijk Cerunique en Karola rijden. Deze beide amazones waren er tijdens de huldiging tot Fokker van het Jaar in Hengelo ook bij. Beide zijn minstens zo enthousiast over de Gelderse paarden als Koos en Monique. Met het opleiden van de paarden in 's Gravendeel wordt geen haast gemaakt. Koos: “We zijn

hier heel zuinig op onze paarden, vooral op de jonge dieren. Als je er zuinig op bent, kun je er heel lang plezier van hebben! Ik begin meestal ook pas met de opleiding als ze een jaar of vier zijn. In het wedstrijdseizoen zet ik de paarden meestal drie keer per week voor de wagen en Monique rijdt ze ook nog een keer onder het zadel. Ik doe van alles met ze; rijd enkelspan, tweespan, à la flèche, tandem en ook klavertje drie, op wedstrijden, maar ook tijdens demonstraties. Toen ik onze zelfgefokte paarden voor de eerste keer in een klavertje drie-opstelling voor de wagen zette, vond ik dat het allermooiste om mee te maken. Nog even geduld en dan hebben we ons eigen vierspan.”

Monique vervolgt: “Ik vind het iedere keer weer bijzonder om voor de eerste keer op een paard te klimmen, wat we thuis als veulentje geboren hebben zien worden. Dat zo’n paard zoveel vertrouwen heeft in ons, dat we toch iedere keer weer van alles mogen doen met ze. Maar goed ook natuurlijk, want ik ben inmiddels vierenvijftig jaar en heb echt geen zin in gekke dingen op of achter een paard.” Koos: “We hebben iedere dag weer schik van onze paarden! Als een van ons een slechte dag heeft op het werk en moe of chagrijnig thuiskomt, dan gooien we wat paarden los in de rijbak of gaan er lekker mee aan het werk. Dan zijn alle sores meestal snel vergeten. Ook de mooie

momenten die we hebben meegemaakt op de verschillende keuringen en de huldiging van afgelopen zomer zorgen nog steeds voor een warm gevoel als we er aan terugdenken. Wat de huldiging aangaat, hoop ik dat dit succes niet het einde betekent, maar juist nog een zetje verder geeft in ons streven om goede, Gelderse gebruikspaarden te fokken. ●

Monique en Koos van Vooren met drie generaties Motafko’s; Feruniqué, Unique en Ceruniqué.

